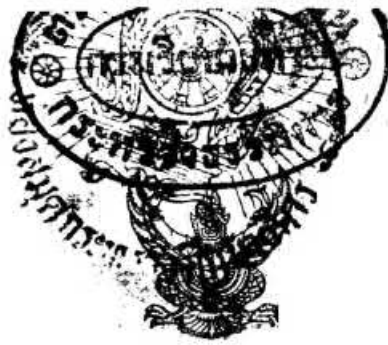

ประมวลึกษา ภาค ๒

หลักสูตรประถมศึกษา ปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๓

ชาย และ หญิง

ของกระทรวงธรรมการ

พิมพ์ครั้งที่ ๑๑๑๑๑๑๑๑

พ. ศ. ๒๔๗๖

ราคาเล่มละ ๑๕ สตางค์

DCID LIBRARY

0000032055

๙/ ค 372.19
.7. ล 3234
๑.๒

พิมพ์ที่ โรงเรียนช่างพิมพ์ กวดังเวท

ปากคลองบางลำพูบน พระนคร

มัลลิสหัทตามพระราชบัญญัติ

ประมวลึกษา ภาค ๒

หลักสูตรประถมศึกษา ปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๓

ชาย และ หญิง

ของกระทรวงธรรมการ

ฉบับปรับปรุงแก้ไข

พิมพ์ครั้งที่สอง ๑๐๐๐ ฉบับ

พ. ศ. ๒๔๗๖

ราคาเล่มละ ๑๕ สตางค์

พิมพ์ที่ โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช

ปากคลองบางลำพูน พระนคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

เลขทะเบียน ๗๑๕๑๒ ๑.๒

เลขเรียกหนังสือ ๗๑๖๒.๑๑ ๑๖๒๓๖

แจ้งความ

เนื่องจากกระทรวงธรรมการ ได้ประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาชั้นอีกหลายตำบล แต่ประมวลศึกษามา ๒ ซึ่งว่าด้วยหลักสูตรอันเป็นหลักสำหรับการสอนการเรียนวิชาคราวพิมพ์ และยังมีได้จัดการพิมพ์ขึ้น โดยรอหลักสูตรที่กำลังแก้ไขใหม่อยู่ โรงเรียนที่เข้ชั้นใหม่ไม่มีใช้เจ้าหน้าที่เห็นว่า ตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๑ ถึงปีที่ ๓ จำเป็นจะต้องใช้ก่อนจึงขออนุญาตกระทรวงธรรมการ ตัดตอนพิมพ์ขึ้นเท่าที่จำเป็น เพื่อใช้ชั่วคราวไปพลางก่อน ขอให้ผู้ใช้หลักสูตรนี้ พึงเข้าใจตามทักถาวร.

กรมวิชาการ กระทรวงธรรมการ

วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๔๗๖

บัญชีเรื่อง

หน้า

หลักสูตร ประถมศึกษา (ชาย) สำหรับแบ่งเรียน ๓ ปี	๑
(ก) วิชาที่ยังคงให้สอน	๑
วิชาสามัญ	๑
วิชาวิสามัญ	๑๑
(ข) วิชาที่ไม่ยังคงให้สอน	๑๓
อัตราเวลาเรียนชั้นประถมศึกษา (ชาย)	๑๕
หลักสูตร ประถมศึกษา (หญิง) สำหรับแบ่งเรียน ๓ ปี	๑๖
วิชาสามัญ	๑๖
วิชาวิสามัญ	๑๖
อัตราเวลาเรียนชั้นประถมศึกษา (หญิง)	๑๗

หลักสูตร ประถมศึกษา (ชาย) สำหรับแบ่งเรียน ๓ ปี

(ก) วิชาที่บังคับให้สอน

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการทำให้สอนวิชานี้	รายการที่ควรสอน
วิชาสามัญ ๑. วรรณคดี	ให้เป็นการกล่อมเกล่าอริยาไยโคธ ผลักให้เป็นคนมีนิสัยอันดี เพื่อที่คนจะได้เป็นพลเมืองที่รู้จักแสวงหาชีพในทางชอบ การฝึกสอนนั้น ไม่ใช่สักแต่สอนให้รู้ แล้วไม่ประพฤติให้เป็นไปตามรู้ ต้องฝึกให้ประพฤติได้จริง ๆ จึงจะครบองค์ของการฝึกสอน ความสำเร็จของการสอนวรรณคดีนั้น อยู่ที่ประพฤติได้ ไม่ใช่อยู่ที่เห็นแต่รู้	๑. ให้มีนิสัยที่ชอบตรงและจริงในการงานทั้งปวง ๒. มีจิตศรัทธา เชื่อมั่น คิดถึงประโยชน์ของหมู่คณะ มากกว่าประโยชน์ของบุคคล หรือประโยชน์ของตน ๓. มีใจของอาสาสมัครหาญ แต่อ่อนน้อมสภาพเรียบร้อย ๔. กตัญญู กตเวที รู้คุณ บิคา มาจาคา ครุ อาจารย์ พระมหากษัตริย์ และผู้เฒ่า ตลอดจนหมู่คณะ และบ้านเมือง รักและพยายาม

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ให้สอนวิชานี้	รายการที่ท่องสอน
		สอนคุณผู้ มีคุณตลอดจน คึกช่วยทะนุบำรุง หมู่ คณะ และชาติบ้านเมืองให้เจริญ ๕. มีนิสัย คือกอดไม่ สู้ รวย สบาย และไม่วะทน ในส่วนการใช้จ่าย รู้จัก ออมจ่ายเท่าที่ควรและเท่าที่ ควร ในส่วนการสละเสีย ไม่โลก รู้ ออมในการ เสีย ๖. เพียร ขยันทำงาน ทำประโยชน์ ทดแทนสมบัติ ของโลกซึ่งตนต้องกินและ ใช้ให้หมดเปลืองไป ทำ ตนให้เป็น ประโยชน์ อยู่ เสมอ ไม่ปล่อยเวลาและ อายุให้เปลืองไป โดยหา ประโยชน์มิได้

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ให้อ่านวิชานั้น	รายการที่ควรสอน
๒. ภาษาไทย	หนังสือ เพียงให้รู้จักใช้ คือ อ่านเขียนสำหรับทำกิจธุระของตนให้สำเร็จประโยชน์ได้ ภาษาให้สามารถแสดงความรู้สึกของคนเรียบเรียงเป็นคำพูด หรือเขียนลง เป็น หนังสือ ให้ได้ เนื้อโดยกะทรงความเหตุผล กันปลายให้ คนอื่นเข้าใจได้ถูกต้อง ก็ประสงค์ให้วิชาหนังสือซึ่งได้เรียนแล้วนั้นเป็น	วิธี สอน ควร อาศัยพระศาสนา และ พระบรมราโชวาทปลุกใจเสียบ้าง และสภามิต่าง ๆ เป็นเครื่องชักจูง ให้อ่านเขียนได้ถูกต้องเสมอขอเขียนเร็ว เล่มหรือ ประถม ก กา จบเล่มหรือ แขนเขียนอื่น ๆ อันเทียบได้เพียงนี้ การอ่านออกเสียงนั้นให้อ่าน อย่างเสียงพูดได้คล่องและระวังให้ชัดถ้อยชัดคำ ให้อ่านเข้าใจได้ความ กับอีกอย่างหนึ่งให้อ่านในใจจำเนื้อ ความที่อ่านนั้นได้ด้วย ต้องใช้แบบสอนอ่าน ง่าย ๆ ที่เหมาะสมแก่ชนชั้นที่ไม่ต่ำกว่า

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ให้สอนวิชานี้	รายการที่การสอน
	เครื่องทำให้ปัญญาแตก และให้เกิดความรู้กว้าง ขวางยิ่งขึ้นไป ในภายหน้า โดยถือเอาหนังสือ และ การอ่านเป็นศรีสืบไป	ชั้นละ ๑ เล่ม แยกสอน อ่านนั้น ๆ ต้องเลือกแต่ที่ ปราศจากโทษ คืออย่าให้ เป็นเรื่องซึ่งจะพาให้ใจเกิด เสีย หรือ ทำอะไรโง่ สิ้นงาน เกิดให้ไปหาทางผิด หรือ ทำชั่วชวนให้ เกิดความเขิน อายในการอ่านหนังสือ การเขียนนั้นต้องหักลาย มือให้เขียนเรื่อยไปแต่แรก ไม่ว่าหวัดหรือขมขื่น ทั้งต้อง ให้สะอาด และไม่ ตก หล่น แต่ห้ามมิให้หักเขียนอย่าง กึกกริต เช่นให้ตัวโย ไป ข้างหน้า และลากหาง ยาว เพื่อย เกินส่วนจน รก รัง ส่วน ตัวสะกดนั้น ในคำ สามัญซึ่งใช้ อยู่ทั่วไปที่ไม่ ยาก ให้เขียนได้ถูกต้อง

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการทบทวนวิชา	รายการทบทวน
เลขคณิต	เพื่อให้สามารถคำนวณ กิจการที่ง่าย ๆ อันต้องใช้ กันอยู่ตามบ้านเรือน มี ทำบัญชี เงินหรือคิคราคา ของเป็นกัน ให้สำเร็จ ประโยชน์และให้พอใช้ในการ ค้าขาย แลกเปลี่ยน อย่างง่าย ๆ ได้ ก็ให้เป็นเครื่องฝึกหัด ความคิด ให้เฉียบแหลม รวดเร็วขึ้นด้วย	การแตงนั้นให้สามารถเล่า เรื่องใด ๆ ซึ่งไม่ยากนักด้วย ปากและด้วยเขียน ใช้ถ้อยคำ ให้ถูกต้อง ใช้ประโยคอย่าง ง่าย ๆ อย่าให้สับสนวนเวียน ให้ผู้ฟังเข้าใจได้ ชัดเจน และ แท้จริงหมายส่วนที่ง่าย ๆ ได้ ก. จำสูตร ทั้ง ๑๓ แม่ หรือ มากกว่า นั้นให้ ชื่นใจ จำ มาตรา บาง อย่าง ที่ ต้อง ใช้ อยู่ตามธรรมดา ข. คณิตไทย บวก ลบ คูณ ทหาร ในใจอย่าง ง่าย ๆ และคอยปากเปล่าได้รวดเร็ว จำนวนเพียงภายใน ๒๕ ค. ทำเลข บวก ลบ คูณ กับ ทหารยาวทหารสั้น ได้ จำนวนเลขไม่สู้ มากนัก

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการทำให้สอนวิชานั้น	รายการที่ต้องสอน
๑. ความรู้ เรื่อง เมือง ไทย	เพื่อให้รู้ ความเป็นมาของตัวเมือง เป็นอย่างไร ในปัจจุบันที่ตั้งหลักฐานเป็น ยี่สิบกว่า ปีมาแล้ว แน่นหนาจนได้ เพื่อจะได้เกิดความรักชาติ บ้านเมืองและศึกษารังชาติ	ง. บอกและลงคุณค่า มาตราเงิน และ มาตรา เมตริก อย่างง่าย ๆ เช่นกับ มาตราวัดมาตราชั่ง ขอมให้ใช้ลูกคิดแทนได้ วิธีสอนให้พูด เป็น โจทย์ ได้ความถูกต้อง ตามความ เป็น จริง ทั้งสิ้น จ. ทำบัญชี การค้าขาย อย่างง่าย ๆ ทำใบสำคัญ รับเงิน และรายการรับ และ ส่งสิ่งของ ก. ให้รู้ วิชาประวัติศาสตร์ พอเป็นการเปิดหูเปิดตาเกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์ สยาม พอ เข้าใจ ประวัติศาสตร์ ของประเทศ สยามทั้งสมัยใหม่และสมัยเก่า

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ให้สอนวิชานั้น	รายการที่ต้องสอน
	บ้านเมืองไทยทั้งตัวไว้ ให้ เป็นพลเมืองก็	ข. ให้รู้ประวัติศาสตร์ โดยย่อของชาติไทยว่าเดิม สืบกันมาแต่ไหน รวบรวม กันเข้าอย่างไร ต้องแข่งขัน สู้รบกับใครบ้าง แล้วเปลี่ยน มาโดยลำดับเวลา จนถึงลง เป็นหลักฐานถึงปรากฏ ใน ทุกวันนี้อย่างไร ค. ให้รู้จักวิวัฒนาการของ บ้านเมืองในเวลานี้แต่โดย สังเขป คือรู้ว่าพระเจ้า แผ่นดินคืออะไร กระทรวง มหาดไทยมีไว้ทำไม โรง ศาลมีทำไม ทหารมีไว้ ทำไม โรงเรียนมีไว้ทำไม สมุหเทศาภิบาล ผู้ว่าราชการ การจังหวัด นายอำเภอ กำนัน

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการท้ให้สอนวิชานี้	รายการท้ของสอน
๖. การรักษาคำ	 เพื่อให้รู้จักปฏิบัติตน ให้ เป็นคนมีร่างกายแข็งแรง และรักษาชีวิตให้เป็น ไปโดยสุขสวัสดิคณยาว	ผู้ใหญบ้าน คืออะไร ราช ฏร ะ คอง เซอพง คำ ของ หัวหน้า เหล่านทรวม เรียก ว่า เทศาภิบาล อย่างไร กนเจนตน หัวชอทง ๓ แผนกเหล่าน ท้ของสอน ให้ผู้เรียน เข้าใจ และได้ความรู้ว่า ทำไม ประเทศสยามจึงตงมน เป็น ชาติบ้านเมืองที่สำคัญ ชน ได้ เพื่อจะได้ผลสำเร็จก้ท้ กล่าวไว้ ในความมุ่งหมาย ของการสอน อย่าให้นัก เรียน เบอ หน่าย เพราะ คอง ใช้ความจำมากนัก ก. ให้ รู้จัก สิ่งจำเป็น สำหรับเลี้ยงร่างกาย ได้ แก่ อาหาร ท้บริโภค อากาศ ท้หายใจ การ ออก

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการที่ให้สอนวิชานี้	รายการที่สอน
	การฝึกสอนวิชานี้ ไม่ใช้แต่เพียงสอนให้รู้ไว้เท่านั้น ต้องให้หัดปฏิบัติจนเป็นประโยชน์แก่ตนเอง ต้องฝึกให้เคยไปเสียแต่เล็ก ๆ	แรง สำหรับรักษาความปกติของร่างกาย และประพฤติดนแต่ในทางที่เป็นคุณแก่ร่างกาย และปราศจากโทษ ข. ให้รู้จักสุขภาพแห่ง การกิน อยู่ ตลอดจนเครื่องใช้ และเหยาเรือนที่อาศัยนั้น เพื่อบอกกันคนและ หม่อมคณะ ให้ ปราศจากความไข้เจ็บ ค. ให้รู้จักส่วนของร่างกายบางอย่างที่สำคัญ เช่น คับ ปอด หัวใจ เลือด และเนื้อ เป็นต้น ว่ามีหน้าที่อย่างไร พอเป็นเครื่องช่วยให้ ปฏิบัติ ร่างกาย ถูกต้อง

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการทำให้สอนวิชานั้น	รายการที่ต้องสอน
๖. วาดเขียน	เพื่อฝึกความสังเกตและ ให้รู้จักแสดงความรู้สึก ของคนด้วยรูปเขียน	หัดเขียนรูปจาก ของจริง จะใช้แบบอย่างก็ได้ ให้ เหมาะแก่ความรู้ ของเด็ก และให้ยากขึ้น เป็นลำดับ
๗. วิชาลูกเสือ	เพื่อให้เกิดผล และ ความรู้ ในกิจวัตรสามัญ ซึ่งทุกคนควรรู้ สำหรับจะ ไปรักษาตัวให้รอดพ้นจาก อันตรายและความยากลำบาก ต่าง ๆ เมื่อถึงคราว เข้รันทกนการ	หัดวิชาลูกเสือ ให้เกิด ผล และ ความว่องไวไหว พริบ กังน คือ ๑. การปฏิบัติเลี้ยงคน เช่น หงตัมอาหาร เย็บชุน เครื่องนุ่งห่ม ทำที่พักอาศัย สำหรับตนเองใน ที่กันการ เป็นต้น ๒. ช่วยเหลือ ผู้อื่น ให้ พ้นอันตราย เช่น เมื่อถูก ยากเจ็บเป็นต้น ๓. ให้ฉลาดในการสังเกต และสำรวจหา ไม่หลง ทางในเวลาแปลกถิ่น ฯลฯ

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการทำให้สอนวิชานั้น	รายการที่ต้องสอน
วิชาสามัญ วิชาชีพ หัตถกรรม	เพื่อให้ นักเรียนทุกคน เมื่อออกจากโรงเรียนแล้ว มีความคุ้นเคยต่อวิชาหา เลี้ยงชีพในทางใดทางหนึ่ง เหมาะแก่ ความเป็นอยู่ และ ท้องถิ่นที่ตนอยู่ ถ้า เป็นที่เลว ที่มันหัด กรรม ก็ให้ มีความรู้ ใน ทาง หัตถกรรม	๔. หักให้สามารถสอบได้ ได้ ความ หลัก สูตร ลก เลือ ๕. ผล ชอบ ม กาลัง กาย ให้ บริบูรณ์ แข็งแรง ความ ความ เจริญ แห่ง วัย โดย ให้ มี การ หัก ระเบียบ แวด กักตุนยิมนาสติกส์ที่เหมาะสม แก่ ขยาย เกิด และการ เล่น ที่ เป็นประโยชน์ ให้มีความรู้ พอเป็นปัจจัย หาเลี้ยงชีพได้ในวิชานั้น

วิชา	ความมุ่งหมาย ในการท้ให้สอนวิชานี้	รายการที่คองสอน
ช. กสิกรรม	ถ้าเป็นทำเลท้เหมาะแก่ กสิกรรม ก็ปลูกความรัก ในส่วนนี้ให้เด็กชน ใน นักเรียนทุกคน และให้มี ความรู้ พอทำได้ เพื่อว่า เมื่อนักเรียน ออกจากโรง เรียนแล้ว จะไปพอใจที่จะ หาเลี้ยงชีพทางนั้น	ให้มีความรู้ ในการเพาะ ปลูกเหมาะแก่ทำเลท้คนอยู่ วิชานี้ สำหรับ โรง เรียน นอกเมือง
ค. พลิชยกรรม	ถ้าเป็นทำเลท้ราษฎร พอ จะหาเลี้ยงชีพ ในทาง พลิชยกรรม ก็ให้ มี ความรู้ และรักใน ทางนั้น ใน๓ประเภทนี้ ให้เลือก เอาประเภทใด ประเภทหนึ่ง แต่อย่างใดก็ได้	ให้มีความรู้ในการค้า ขายอย่างง่าย ๆ รู้จักทำ บัญชี อย่างง่าย ๆ นอกจากนี้ให้สนใจใฝ่ วิชาพิเศษ ตามชอบด้วย ลักษณะปก ครอบ ลูกเสือ พ.ศ. ๒๔๖๓ หมวดที่ ๑๐ ข้อ ๗๖

๑๓

การเลือกวิชาสอน
ไปเพิ่มเติมทางวิชาอื่น ๆ ได้
(ข) วิชาที่ไม่บังคับ บอมนให้เลือกสอน
ได้ตามสามารถ

๑. วิทยาศาสตร์

ความมุ่งหมาย คือ จะทำให้เด็กรู้จัก
สังเกตสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นอยู่ และแปรไปโดยธรรมชาติ
ให้เกิดความเข้าใจใส่ในการที่จะสังเกตวัตถุ
และเครื่องใช้รอบข้าง ตรวจหาให้เข้าใจว่า
สิ่งนั้น ๆ เกิดขึ้น และเป็นไปเอง หรือที่คนเรา
ตกแต่งเปลี่ยนแปลงไป ให้เห็นว่า สิ่งเหล่านั้น
เกี่ยวข้องกับเราอย่างไร ถ้าหยิบยก ทำตก กัดขบ
เกิดประโยชน์แก่มนุษย์ ถ้าไม่ ถึงหยิบยักทำผิด
ก็อาจเป็นเหตุให้เกิดอันตรายได้

วิธีสอนนั้น คือ ให้เลือกสอนด้วยสัตว์
บ้าง พืชบ้าง วัตถุบ้าง ล้วนแต่เอาของจริงมา
สอน เป็นการเรียนจากธรรมชาติ รวมไม่
ต่ำกว่า ๒๐ อย่าง หักให้ใช้ทำสังเกตและหัดความคิด
ให้คิด แล้วถามให้ตอบตามความสังเกตและความ
คิด ให้เห็นว่ามีความรู้เกิดขึ้นใหม่ในสิ่งนั้น ๆ

๒. ชัชร้อง

ความมุ่งหมาย คือ จะให้ ได้ ประโยชน์
ทางทำใจให้เบิกบาน เพราะใจ ย่อมเป็นใหญ่
สำหรับกิจการทั้งปวง ถ้าใจไม่ผ่องใส จะประกอบ
กิจการอันใดก็ยากที่จะให้ ค้ำไว้ เหตุฉะนั้น การชั
ชร้องจึงควรฝึกหัดไว้ ใช้เป็นเครื่อง ฟอกใจ ให้บริสุทธิ์
ไว้ ค้ำอย่างหนึ่ง ก็ฝึกหัดให้รู้ จักรัก ความประณีต
และไพเราะด้วย

วิธีสอน คือ ให้ร้องเพลงเพราะ ๆ ง่าย ๆ
ที่พอสอนได้ เช่นบทกอกสร้อย เป็นต้น

หมายเหตุ

การสอยไล่ในส่วนวิชาที่ยังคับ จะ สอย
ให้กระแน่น เรียงตัว แต่ส่วน วิชาที่ไม่บังคับจะสอย
ให้กระแน่น เทียบรวมทั้งชน

อัตราเวลาเรียน ชั้น ประถมศึกษา (ชาย)

กำหนดไว้พอให้เป็นทางสำหรับให้ผ่อนผันสั้นยาวได้
ด้วยได้อนุญาตของเจ้าพนักงาน

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ต้องเรียนในรอบ สัปดาห์หนึ่ง		
	๗/๘ บ ท ๑	๗/๘ บ ท ๒	๗/๘ บ ท ๓
ภาษา	๓.๐๐	๓.๓๐	๓.๐๐
ภาษาไทย	๓.๒๐	๓.๐๐	๓.๕๐
เลข คณิต	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
ความรู้เรื่องเมืองไทย	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๒๐
การรักษากฎ	๓.๓๐	๓.๓๐	๓.๐๐
การเขียน	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐
สุขภาพและ	๓.๐๐	๓.๐๐	๓.๐๐
กิจกรรม	—	—	๒.๐๐
กิจกรรม			
นิยายกรรม			
รวมเวลา	๒๕.๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐

ส่วนกำหนดการ สรรเสริญพระบารมี ประชุมสั่งสอน และวิชา
ๆ ที่ไม่ได้บังคับให้สอน ใช้เวลาเป็นครั้งคราว
การฝึกหัดลูกเสือต้องไปฝึกหรือแรมคนก่อน ๗ ให้เป็นเวลาพิเศษ
และควรกการแรมคนเช่นในฤดูฝน.

หลักสูตรประถมศึกษา (หญิง) สำหรับแบ่งเรียน ๓ ปี

วิชา	รายการที่ต้องสอน
๑. วิชาสามัญ	อย่างเดียวกันกับหลักสูตร ประถมศึกษา (ชาย) เว้นแต่วิชาลูกเสือเน้นให้เลือกสอนแต่ละสาระที่สมควรแก่หญิง
๒. วิชาวิสามัญ	ให้เลือกวิชาอย่างหนึ่งซึ่งเป็นทางถนัดของหญิง เช่น เย็บปักถักร้อยหรือการฝีมืออื่น ๆ

อัตราเวลาเรียนชั้นประถมศึกษา (หญิง)
กำหนดไว้เพื่อให้เป็นทางสำหรับผ่อนผันชั้น ยาวได้
ด้วยได้อินุญาตของเจ้าพนักงาน

วิชา	จำนวนชั่วโมงที่ของเรียนในรอบสัปดาห์หนึ่ง		
	สัปดาห์ บท ๑	สัปดาห์ บท ๒	สัปดาห์ บท ๓
จรรยา	๓.๐๐	๓.๓๐	๓.๓๐
ภาษาไทย	๘.๓๐	๘.๐๐	๘.๐๐
เลขคณิต	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐
ความรู้เรื่องเมืองไทย	๓.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐
การรักษาคำ	๓.๓๐	๓.๓๐	๒.๐๐
วาทเขียน	๓.๓๕	๓.๓๕	๒.๐๐
วิชาสามัญ	๓.๔๕	๓.๔๕	๔.๓๐
รวมเวลา	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๐๐

สวดคำนมัสการ สรรเสริญพระบารมี ประชุมสังฆน ขันร้อง
และดนตรี วิทยาศาสตร์ กับส่วนของวิชาลูกเสือ เช่น หักแถวและกักตน
ใช้เวลานอกอัตรา

ในโรงเรียนที่จัดอย่างสหศึกษา ต้องจัดให้นักเรียนได้ความรู้เต็ม
ตามหลักสูตร ตามเพศ วิชาอย่างเดียวกัน แต่เวลาที่เรียนกำหนดให้
ไม่เท่ากัน อย่างที่เป็นกลาง หรือจะแตกต่างกันก็ได้ ก็ให้เรียน
รวมกัน ส่วนที่ระมาณน้อยกว่ากันได้ หรือควรให้แตกต่างกันบ้าง
เอาไว้สอนในเวลาที่เหลือ เช่นภาษาไทย เวลาที่กำหนดให้นักเรียน
ชายมากกว่ากำหนดให้นักเรียนหญิง วิชาที่จะให้นักเรียนชายเรียน
มากกว่านักเรียนหญิงได้ก็คือ คณิตศาสตร์ เช่นตามคำบอก และแต่ง ซึ่ง
ไม่จำเป็นต้องจัดนักเรียนให้ศึกษาต่อกันเป็นลำดับไป

วิชาบรรยาย สำหรับหญิงที่ ๓ มากกว่าสำหรับชายอยู่ ๓๐ นาที ก็
เลือกหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับหญิงโดยเฉพาะมาสอนในเวลานั้น

